



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

CAVİDE SEVİNÇ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/10703)

Karar Tarihi: 5/10/2017



BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serruh KALELİ
Hicabi DURSUN
Hasan Tahsin GÖKCAN
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Nahit GEZGİN
Başvurucular : 1. Cavide SEVİNÇ
2. Talip TAMER
3. Hakan TAMER
4. Melek KAVAS
5. Tarkan TAMER
Vekili : Av. Mehmet BİLİCİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tıbbi hata sonucu meydana gelen ölüm olayı üzerine açılan tam yargı davasının kısmen reddedilmesi ve davanın makul sürede sonuçlandırılmaması nedenleriyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 24/6/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, başvuru hakkında görüş sunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
8. İlk iki başvuru kızı ve diğer başvuru kardeşi Özlem Tamer 12/11/2005 tarihinde 29 yaşında yaşamını yitirmiştir.



A. Başvurucuların Yakını Özlem Tamer'in Hastaneye Başvurması ve Ölümü

9. Başvurucuların yakını Özlem Tamer 6/11/2005 tarihinde saat 18.20 sıralarında bulantı, kusma ve karın ağrısı şikâyeti ile İzmit Devlet Hastanesi Acil Polikliniğine müracaat etmiştir. Burada muayene edilen hastanın kan ve idrar tahlilleri incelenmiş, üriner enfeksiyon ön tanısıyla hastaya serum ve ağrı kesici uygulanmıştır. Bu işlemlerden sonra kendisini daha iyi hissettiğini söyleyen hastaya, ertesi gün ileri tetkik ve kontrol için üroloji polikliniğine başvurması önerilerek saat 19.45'te hasta taburcu edilmiştir. Aynı gece rahatsızlanan hasta, saat 03.20 sıralarında yine Hastanenin Acil Polikliniğine müracaat etmiş ve sabaha kadar müşahede altında tutulmuştur. Bu sırada rahatladığını ifade eden hastaya ileri tetkik ve tedavi için üroloji polikliniğine müracaat etmesi önerilerek hasta evine gönderilmiştir.

10. Hasta Özlem Tamer 7/11/2005 tarihinde saat 22.45'te yine Hastanenin Acil Polikliniğine müracaat etmiştir. Burada yapılan bazı tetkiklerden sonra genel cerrahi uzmanından konsültasyon istenmiştir. Genel Cerrahi Uzmanı Dr. S.B., hastayı muayene etmiş ve hastanın Genel Cerrahi Servisine yatırılmasına karar vermiştir.

11. Genel Cerrahi Servisine yatırılan hasta Özlem Tamer 8/11/2005 tarihinde gece saat 01.30 sıralarında *akut apandisit* ön tanısı ile ameliyata alınmıştır. Ameliyat sonrasında hastanın olağan ağrı ve yakınmaları olmuş ancak ameliyattan iki gün sonra 10/11/2005 tarihinde sabaha karşı hastada ani bilinç kaybı görülmüştür. Bunun üzerine hasta önce özel bir hastaneye sevk edilmiş, akabinde ise Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Yoğun Bakım Ünitesine alınmıştır. Bilinci kapalı şekilde Yoğun Bakım Ünitesine alınan hasta solunum cihazına bağlanmış ve burada iki gün tedavi görmüştür. Genel durumu kötü olan hastada ilerleyen dönemde kardiyak arrest gelişmiştir. Yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamayan hasta 12/11/2005 tarihinde saat 01.30 sıralarında ölmüştür.

B. Tam Yargı Davası Süreci

12. Başvurucular 26/9/2006 tarihinde Sağlık Bakanlığına müracaat etmiş ve anılan olay sebebiyle uğramış oldukları manevi zararlarının tazmin edilmesi talebinde bulunmuşlardır. Sağlık Bakanlığı başvurucuların talebini reddetmiştir.

13. Bunun üzerine başvurucular 8/12/2006 tarihinde Kocaeli 1. İdare Mahkemesinde (İdare Mahkemesi) tam yargı davası açmıştır. Başvurucular dava dilekçesinde özetle yakınlarının ölümüne İzmit Devlet Hastanesinde görev yapan Genel Cerrahi Uzmanı Dr. S.B.nin sebebiyet verdiğini belirterek toplamda 290.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

14. Yaşanan olayla ilgili olarak Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulundan bilirkişi raporu alınmıştır. Raporun sonuç kısmında "(...) bulantı, kusma ve karın ağrısı şikâyetiyle giden, sağ alt kadranda hassasiyet olan hastada akut apandisit düşünülerek apendektomi yapılmasının endikasyonunun (gerekliliği) doğru olduğu ancak, ameliyat sonrası hastaneye geliş şikâyetleri aynen devam etmesine rağmen kan elektoritlerinin hiç araştırılmamış olduğu ve mevcut patoloji anlaşılmadan hastanın sevk edildiği, başvurduğu hastanede gerekli tetkikler yapılarak uygun tedaviye başlanıldığı ancak geç kalındığı, geri dönüşümsüz evreye girdiği için hastanın muhtemelen dehidretasyon ve elektrolit dengesi bozukluğundan kaybedildiği, bu nedenle İzmit Devlet Hastanesinde ameliyat sonrası yapılan takip ve tedavinin uygun olmadığı (...)" belirtilmiştir.

15. İdare Mahkemesi 11/7/2008 tarihli kararla davanın kısmen kabulüne karar vermiş ve başvurucular lehine toplam 35.000 TL manevi tazminata hükmetmiştir. Mahkeme, İzmit Devlet Hastanesinde ameliyat sonrasında yapılan takip ve tedavinin tıp kurallarına uygun olmadığını Adli Tıp Kurumu raporuyla sabit olduğunu, başvurucuların yakını Özlem Tamer'in ölümünde hizmet kusurunun bulunduğunu belirtmiştir.



16. Tarafların temyizi üzerine Danıştay Onuncu Dairesi 1/7/2009 tarihli ilamla tazminat miktarının az olduğu gerekçesiyle söz konusu kararı bozmuştur. Danıştay bozma gerekçesinde, hükmedilen manevi tazminat miktarının idarenin kusurunun ağırlığını ortaya koyacak düzeyde olmadığına özellikle vurgu yapmıştır.

17. İdare Mahkemesi bozma üzerine yaptığı yargılama sonucunda 4/5/2011 tarihinde başvurucular lehine toplam 85.000 TL manevi tazminata hükmetmiştir. Temyiz edilen karar, Danıştay Onbeşinci Dairesinin 9/5/2013 tarihli ilamıyla onanmıştır.

18. Başvurucuların karar düzeltme talebi, Danıştay Onbeşinci Dairesinin 18/3/2014 tarihli ilamıyla reddedilmiştir.

19. Bu karar, başvurucular vekiline 26/5/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

20. Başvurucular 24/6/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Mahkemenin 5/10/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiaları

22. Başvurucular, İzmit Devlet Hastanesinde görevli Dr. S.B. tarafından yapılan hatalı ameliyatın ve ameliyat sonrasındaki tedavinin doğru uygulanmamasının yakınları Özlem Tamer'in ölümüne sebebiyet verdiğini ileri sürmüştür. Başvurucular, yakınlarına uygulanan tıbbi müdahalenin özen içinde yapılmadığını, nitekim bu durumun Adli Tıp Kurumu raporuyla sabit olduğunu, derece mahkemelerince tespit edilen manevi tazminat miktarının çok düşük olduğunu, hükmedilen tazminat miktarının yaşadıkları üzüntü ve kederi karşılamaktan uzak olduğunu belirtmiştir. Başvurucular, bu nedenlerle dava ile talep ettikleri 290.000 TL manevi tazminatın reddedilen 205.000 TL'lik kısmının idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilerek mağduriyetlerinin giderilmesini talep etmişlerdir.

23. Başvurucular ayrıca 2006 yılında başlayıp 2014 yılında tamamlanan söz konusu yargılamanın makul sürede tamamlanmadığını da ileri sürmüş ancak bu konuda tazminata karar verilmesini talep etmemişlerdir.

24. Başvurucular, yukarıdaki iddialarla Anayasa'nın 2., 17., 36., 37., 38. ve 141. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

25. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucular temel olarak yakınları Özlem Tamer'in tıbbi hata sonucu yaşamını yitirmesinden, açtıkları davada hükmedilen tazminat miktarının düşük olmasından, tam yargı davasının makul bir sürat ve özenle yürütülmemesinden yakınmaktadır. Başvurucuların Özlem Tamer'in tıbbi hata sonucu yaşamını yitirdiği ve açılan tam yargı davasında hükmedilen tazminat miktarının düşük olduğu yönündeki iddiaları Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının maddi yönü ile ilgili olduğundan bu iddiaların bir bütün hâlinde yaşam hakkının maddi yönü kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Tam yargı davasının makul sürede tamamlanmadığı yönündeki şikâyet ise yaşam hakkının usul boyutu yönünden ayrı bir başlık altında incelenmiştir.

26. Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."



27. Anayasa'nın 5. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, (...) kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

1. Yaşam Hakkının Maddi Yönünün İhlal Edildiğine İlişkin İddia

28. Başvurucular, yukarıda belirtilen iddialarla (bkz. § 22) yaşam hakkının maddi yönünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

29. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenlerin bireysel başvuru hakkına sahip oldukları kurala bağlanmıştır. Yaşam hakkının doğal niteliği gereği yaşamını kaybeden kişi açısından bu hakka yönelik bir başvuru, ancak yaşanan ölüm olayı nedeniyle ölen kişinin mağdur olan yakınları tarafından yapılabilecektir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 41). Somut olayda başvurucular, ölen kişinin annesi, babası ve kardeşleridir. Bu nedenle başvuru ehliyeti açısından bir eksiklik bulunmamaktadır.

30. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi açısından idari makamlar ve derece mahkemeleri tarafından başvurucular lehine bir tedbir ya da kararın alınması suretiyle ihlalin tespit edilmesi ve verilen karar ile bu ihlalin uygun ve yeterli biçimde giderilmesi hâlinde ilgili tarafın artık mağdur olduğu ileri sürülemeyecektir (*Sadık Koçak ve diğerleri*, B. No: 2013/841, 23/1/2014, § 83).

31. Mağduriyetin giderilmesi, özellikle ihlal edildiği ileri sürülen hakkın niteliği ve ihlali tespit eden kararın gerekçesi ile bu kararın ardından ilgili açısından uğradığı zararların devam edip etmediğine bağlıdır. Başvuruculara sunulan telafi imkânının uygun ve yeterli olup olmadığı kararı, söz konusu anayasal temel hak ve özgürlüğün ihlalinin niteliği gözönünde bulundurularak dava koşullarının tamamının değerlendirilmesi sonucunda verilebilecektir. Bu çerçevede bir başvurucunun mağdur sıfatı, Anayasa Mahkemesi önünde şikâyet ettiği durum için aynı zamanda idari veya yargısal bir kararla kendisine ödenmesine karar verilen tazminata da bağlı olabilecektir (*Sadık Koçak ve diğerleri*, § 84).

32. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkı bağlamında mağduriyetin giderilip giderilmediğinin tespiti açısından kasten ya da saldırı veya kötü muameleler sonucu meydana gelen ölüm olayları ile ihmal sonucu meydana gelen ölüm olayları arasında bir ayırım yapmak gerekir (*Mehmet Aydoğan ve Nufer Aydoğan*, B. No: 2013/3775, 14/4/2016, § 55).

33. Kasten ya da saldırı veya kötü muameleler sonucu meydana gelen ölüm olaylarına ilişkin davalarda Anayasa'nın 17. maddesi gereğince devletin ölümcül saldırı durumunda sorumluların tespitine ve cezalandırılmalarına imkân verebilecek nitelikte cezai soruşturmalar yürütme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu tür olaylarda, yürütülen idari ve hukuki soruşturmalar ve davalar sonucunda sadece tazminat ödenmesi yaşam hakkı ihlalinin gidermek ve mağdur sıfatını ortadan kaldırmak için yeterli değildir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 55).

34. Ancak ihmal nedeniyle meydana gelen ölüm olaylarına ilişkin davalar açısından farklı bir yaklaşımın benimsenmesi gerekir. Buna göre yaşam hakkının veya fiziksel bütünlüğün ihlaline kasten sebebiyet verilmemiş ise "etkili bir yargısal sistem kurma" yönündeki pozitif yükümlülük, her olayda mutlaka ceza davası açılmasını gerektirmez. Mağdurlara hukuki, idari ve hatta disiplinle ilgili hukuk yollarının açık olması yeterli olabilir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 59).



35. Bununla birlikte ihmal suretiyle meydana gelen ölüm olaylarında devlet görevlilerinin ya da kurumlarının bu konuda muhakeme hatasını veya dikkatsizliği aşan bir ihmali olduğu yani olası sonuçların farkında olmalarına rağmen söz konusu makamların kendilerine verilen yetkileri göz ardı ederek tehlikeli bir faaliyet nedeniyle oluşan riskleri bertaraf etmek için gerekli ve yeterli önlemleri almadığı durumlarda -bireyler kendi inisiyatifleriyle ne gibi hukuk yollarına başvurmuş olursa olsun- insanların hayatının tehlikeye girmesine neden olan kişiler aleyhine hiçbir suçlamada bulunulmaması ya da bu kişilerin yargılanmaması Anayasa'nın 17. maddesinin ihlaline neden olabilir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 60).

36. Mevcut başvurunun koşulları bireysel başvuru formu ve eklerinde sunulan bilgi ve belgeler ışığında incelendiğinde başvuru sahiplerinin yaşadığı üzüntü verici olayın kasti bir tutumdan kaynaklandığını gösteren herhangi bir bulgu olmadığı gibi olayın meydana geldiği koşulların, bu bağlamda herhangi bir şüphe uyandırmadığı anlaşılmaktadır. Başvuru sahipleri de söz konusu olayın ilgili sağlık personeli tarafından kasti şekilde gerçekleştirildiği yönünde bir iddia ileri sürmemiştir. Başvuru sahipleri, idarenin sağlık hizmetinin yerine getirilmesi sırasındaki kusuru nedeniyle ölümün meydana geldiğini ve olaya ilişkin davada uygun ve yeterli tazminata karar verilmemesi nedeni ile mağduriyetlerinin giderilmediğini iddia etmektedir.

37. Bu durumda öncelikle idare aleyhine açılan tam yargı davasında derece mahkemeleri tarafından idarenin hizmet kusurunun bulunduğu tartışmaya yer vermeyecek şekilde tespit edilip edilmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirmenin ardından başvuru sahiplerinin davanın koşulları çerçevesinde yeterli ve uygun tazminata karar verilmediği iddiası değerlendirilmelidir.

38. Kocaeli 1. İdare Mahkemesi somut olay hakkındaki değerlendirmesinde İzmit Devlet Hastanesinde ameliyat sonrasında yapılan takip ve tedavinin tıp kurallarına uygun olmadığına Adli Tıp Kurumu raporuyla sabit olduğunu belirterek başvuru sahiplerinin yakını Özlem Tamer'in ölümünde hizmet kusuru bulunduğu kanaatine varmış ve başvuru sahiplerinin zararlarının hizmet kusuru ilkesine göre karşılanması gerektiği sonucuna ulaşmıştır (bkz. § 15). Somut olayda başvuru sahiplerinin yakını Özlem Tamer'in ölümünden idarenin sorumlu olduğunun tespit edilmesi, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının ihlal edildiğinin ve yaşam hakkının devlete yüklediği yaşamı koruma pozitif yükümlülüğünün (yaşam hakkının maddi yönünün) idare tarafından yerine getirilmediğinin derece mahkemelerince açıkça kabul edildiği anlamına gelmektedir.

39. Dolayısıyla bu noktada başvuru sahiplerinin söz konusu davada ihlale ilişkin olarak karar altına alınan tazminatın yetersiz olduğu iddiasının değerlendirilmesi gerekmektedir. Öncelikle İdare Mahkemesi kararında açık bir şekilde ihlal tespiti yapılarak başvuru sahipleri lehine toplamda 85.000 TL manevi tazminata hükmedildiği görülmektedir. Kararda ayrıca, hükmedilen manevi tazminat miktarına idareye başvuru tarihi olan 26/9/2006 tarihinden ödeme tarihine kadar yıllık yasal faiz işletilmesine de karar verilmiştir.

40. Davanın koşullarına göre belirlenen tazminat miktarı ile başvuru sahiplerinin uğradığı zararlar arasında açık bir orantısızlık bulunmadığı görülmektedir. İdare Mahkemesi kararında bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik tespit edilmediğinden Anayasa Mahkemesinin tazminat miktarlarının belirlenmesi konusunda derece mahkemelerinin takdir yetkisine müdahalesi söz konusu olamaz.

41. Bu itibarla derece mahkemeleri tarafından, sağlık hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında gerçekleştirilen hizmet kusuru nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiğinin tartışmaya yer bırakmayacak şekilde belirlendiği ve ihlale karşılık olarak uygun ve yeterli tazminata karar verildiği olayda başvuru sahiplerinin söz konusu ihlal nedeniyle yeterli



tazminata karar verilmediğini ileri sürerek mağduriyetlerinin giderilmediği iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu sonucuna varılmıştır.

42. Açıklanan nedenlerle başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksunluk* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Yaşam Hakkının Usul Yönünün İhlal Edildiğine İlişkin İddia

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

43. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan yaşam hakkının usul yönünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Genel İlkeler

44. Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığı koruma hakkı kapsamında devletin yerine getirmek zorunda olduğu pozitif yükümlülüklerin usule ilişkin boyutu, yaşanan ölüm olayının veya bireylerin maddi ve manevi varlığının zarar görmesine sebep olan vakaların tüm yönlerinin ortaya konulmasına ve sorumlu kişilerin belirlenmesine imkân tanıyan bağımsız bir soruşturma yürütülmesini gerektirmektedir (*Sadık Koçak ve diğerleri*, § 94).

45. Yaşam hakkına ilişkin ceza soruşturmasının etkili olması için diğer bazı şartların yanı sıra soruşturmanın makul bir sürat ve özenle yürütülmesi gerekir (*Deniz Yazıcı*, B. No: 2013/6359, 10/12/2014, § 96). Yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığın korunması hakkı kapsamında yürütülecek olan ceza soruşturmalarının yanı sıra hukuki sorumluluğu ortaya koymak adına adli ve idari yargıda açılacak tazminat davalarının da makul derecede ivedilik ve özen şartını yerine getirmesi gerekmektedir. Derece mahkemelerinin bu tür olaylara ilişkin yürüttükleri yargılamalarda, Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği seviyede derinlik ve özenle bir inceleme yapıp yapmadıklarının ya da ne ölçüde yaptıklarının da Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira derece mahkemeleri tarafından bu konuda gösterilecek hassasiyet, yürürlükteki yargı sisteminin daha sonra ortaya çıkabilecek benzer yaşam hakkı ihlallerinin önlenmesinde sahip olduğu önemli rolün zarar görmesine engel olacaktır (*Cemil Danışman*, B. No: 2013/6319, 16/7/2014, § 110).

46. Tıbbi ihmallerden kaynaklandığı ileri sürülen ihlal iddiaları açısından ayrıca belirtmek gerekir ki sağlık kurumlarında işlenen kusurlu eylemlerin bilinmesi, ilgili kurumlara ve sağlık personeline potansiyel kusurlarını giderme ve benzer hataların meydana gelmesini önleme imkânı vermesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu tür olaylara ilişkin soruşturma veya davaların hızlı bir şekilde incelenmesi, sağlık hizmetlerinden faydalanan tüm bireylerin güvenliği için son derece önemlidir (*İlker Başer ve diğerleri*, B. No: 2013/1943, 9/9/2015, § 76).

ii. İlkelerin Olaya Uygulanması

47. Başvurucular, 2006 yılında başlayıp 2014 yılında tamamlanan yargılamanın makul sürede neticelenmediğini ileri sürmüştür.

48. Yukarıda da belirtildiği üzere ölüm olayı üzerine açılan tam yargı davasının makul bir sürede sonuçlandırılmadığı yönündeki şikâyetin yaşam hakkının usul boyutu yönünden incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir (bkz. § 25).

49. Başvuruya konu yargılama süreci bu kapsamda incelendiğinde başvuru sahiplerinin yaşanan ölüm olayı üzerine 26/9/2006 tarihinde Sağlık Bakanlığına müracaat ettiği, akabinde ise Kocaeli 1. İdare Mahkemesinde tam yargı davası açtığı, İdare Mahkemesinin 11/7/2008 tarihli kararıyla başvuru sahipleri lehine toplamda 35.000 TL manevi tazminata hükmedildiği



ancak bu kararın Danıştay Onuncu Dairesinin 1/7/2009 tarihli ilamıyla tazminat miktarının az olduğu gerekçesiyle bozulduğu, bozma sonrası yapılan yargılama neticesinde 4/5/2011 tarihinde başvurucular lehine toplamda 85.000 TL manevi tazminata hükmedildiği ve bu kararın Danıştay Onbeşinci Dairesinin 18/3/2014 tarihli ilamı neticesinde kesinleştiği görülmektedir.

50. Başvuruya konu davanın karmaşık bir nitelik arz etmemesi ve başvurucuların davanın uzamasında hiçbir dahlinin olmaması gibi hususlar dikkate alındığında somut olaya ilişkin yargılamanın 8 yıla yakın bir sürede sonlandırılmasının makul olduğu söylenemeyecektir.

51. Dolayısıyla başvuruya konu davanın, daha sonra ortaya çıkabilecek benzer yaşam hakkı ihlallerinin önlenmesinde sahip olunan önemli rolün zarar görmesine neden olabilecek şekilde makul süratte yürütülmediği sonucuna varılmıştır.

52. Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkının usul yönünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

53. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

“(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

54. Somut olayda yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

55. Başvurucular yakınlarının ölümü nedeni ile talep ettikleri manevi tazminatın başvuruya konu dava sonucunda reddedilen miktarını -205.000 TL- talep etmişler, söz konusu davanın makul süratte yürütülmemesi nedeni ile tazminata karar verilmesini ise talep etmemişlerdir. Dolayısıyla başvurucuların manevi tazminata ilişkin taleplerini yaşam hakkının maddi boyutu ile açıkça sınırlandırdıkları, yaşam hakkının usule ilişkin boyutu kapsamında ise tazminat talep etmedikleri sonucuna varılmıştır.

56. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Yaşam hakkının maddi yönünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Yaşam hakkının usul yönünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının usul yönünün İHLAL EDİLDİĞİNE,



Başvuru Numarası : 2014/10703
Karar Tarihi : 5/10/2017

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin Kocaeli 1. İdare Mahkemesine (E.2011/398, K.2011/454) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 5/10/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

